

УДК 334

Кузьменко О.В., к.е.н., доцент,
Зубов Є.Д., аспірант,
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Соціальне підприємництво набуває все більшого значення для розвитку світової економіки, спостерігається зростання його впливу на ефективність регіонального управління. Для економіки України соціальне підприємництво, схильне до впливу змінних факторів: політичних, фінансових, економічних, соціальних та екологічних умов, рівня розвитку технологій, внутрішньої політики держави, інвестиційної політики держави.

Актуальність соціального підприємництва в Україні для стабілізації соціально-економічних відносин підтверджується низкою досліджень, які в сучасний період сфокусовані на переході від обговорення терміну «соціальне підприємництво» до проблем цілей його діяльності, оцінювання впливу та пошуку ефективного функціонування. Розвиток соціального підприємництва пов'язується з перетворенням моделей діяльності традиційних волонтерських та благодійних організацій, які набули рис соціального бізнесу: виробляють та продають товари, укладають контракти та надають комерційні послуги, а прибуток використовують для вирішення суспільних проблем [1].

В Україні соціальне підприємництво є соціальною практикою, яка тільки починає розвиватися, кількість реально діючих у бізнесі соціальних підприємств невелика, більшість із них самі не сприймають себе як соціальні підприємці.

За кількісним показником громадських організацій Україна значно відстає від європейських країн. Соціальне підприємництво як бізнес-тренд щороку набирає обертів. За інформацією Європейської Комісії, у країнах-членах ЄС функціонує близько 2 млн соціальних підприємств, що стали

сферою прикладання праці для 11 млн людей, або 6% зайнятого там населення [2]. Так, в Італії зареєстровано 102 461 соціальне підприємство (частка зайнятого населення країни – 1,5%), у Франції – 96603, а в Бельгії – 18004 підприємства, де працевлаштовано відповідно 1,77% і 5,02% населення.

Не зважаючи на кризові процеси у соціально-економічній системі України та катастрофічної нестачі бюджетних ресурсів, які виникли в результаті пандемії, воєнного стану, соціальне підприємництво в країні розвивається. У бізнес-моделі «суспільство-бізнес-держава» від співпраці з соціальними підприємствами значної вигоди набувають місцеві громади [3].

Однак соціальне підприємництво в Україні зіштовхується з численними перепонами законодавчого податкового, адміністративного, просвітницького характеру, що становить для авторів інтерес та формує вектор подальших наукових досліджень. Також можна відзначити, що в практиці українського соціального підприємництва відбувається посилення державної підтримки, розвивається аутсорсинг соціальних послуг, розробляються моделі соціального інвестування. Однак для посилення ролі соціального підприємництва в Україні необхідне формування спеціалізованих інституційних структур, цілі діяльності яких мають бути спрямовані на його обслуговування: формування нормативно-правових умов діяльності, створення робочих місць, освіти та підготовку кадрів, які здійснюють дослідження закономірностей його розвитку та оцінювання ефективності соціальних технологій.

Література

1. Банк проблем та моделей соціальних підприємств їх вирішення. Аналітичний звіт. Social business in UA: Civitta, 2018. 58 с. URL: https://socialbusiness.in.ua/knowledge_base.
2. European Commission. URL: https://ec.europa.eu/info/index_en
3. Екосистема соціального підприємництва в Україні: виклики та можливості / ПАКТ. Київ (Україна), Вашингтон (США), 2018. 38 с. URL: https://pactukraine.org.ua/sites/default/files/2018-06/APEA_REPORT_ukr.pdf.